

שופתי ה' גליון

מטרתנו: להאיר ענין מבקשי ה', לסייע ליכנס בעסק פנימיות תורת החסידות
במושגת רבינו הבעל שם טוב ותלמידיו הקדושים
ולדעת את המעשה אשר יעשו לקיים מצוות ה' באופן הראוי ובכוונה נכונה

חן החסידות

ביאור מאמר אחד מספרי חסידות
עם הקדמות וכללים מספרי שפתי חן, וביאור משולב

ספר השבוע:

אור לשמים (ד"ה וישמע ועקב)

הקדמות וכללים

א) השתלשלות האדם: האדם הוא דוגמא להעליונים, וכל מה שנמצא אצל האדם למטה, מורה שיש מציאות כזה באופן רוחני למעלה, ועל דרך שכתוב (איוב י"ט כו) ומבשרי אֶחָזֶה אֶלֹהִים (מבאר בשפתי חן הכללי הקדמה 1 עמ' צג, ושם אות ב). והנה אנו רואים שהאדם נחלק לשלשה חלקים: א) בתחילת לידתו לא היו אלא 'אברי העיכול' עובדים ופועלים בשלימות, חיות הוה הנמצא באברי העיכול נקרא מוחין דעיבור, ומקומו בחלק התחתון של הגוף בה'כבר'. ב) במשך ימי ילדותו מתפתחים והולכים 'אברי הנשימה' שלו, שבהם תלוי ההרגשים, עד שנעשו שלמים ובריאים, חיות הוה הנמצא באברי הנשימה נקרא מוחין דיניקה, ומקומו בחלק האמצעי של הגוף אצל ה'חזה והלב' ששם הריאה הנושם. ג) כשנעשה גדול ובר דעת מתפתח והולך חלק השכל שלו שיוכל להבין מושכלות, ומקומו בה'ראש' שלו ונקרא 'מוחין גדולות' (מבאר בשפתי חן הכללי הקדמה כו, עמ' תפה).

ב) אחר שנשלם כל קומת הגוף שלו עם המוחין שבראשו בשלימות הראוי, אז נאמר בן שמונה עשרה לחופה, שיכול למצוא זיווג ולהוליד בנים, אבל בלי שלימות ה'מוחין' עדיין לא שייך למצוא זיווג ולהוליד בנים. - והנה ככל החזיון הוה הוא גם כן ברוחני למעלה באדם העליון כביכול, וכפי שנראה בהקדמות דלהלן.

ג) ספירות 'תפארת ומלכות': השי"ת ברא העשר ספירות להנהיג את העולם, ועיקר הנהגת העולם התחתון הוא על ידי המדות הנקראים תפארת (הכולל בתוכו ששה קצוות, חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד) ומלכות, שהם 'משפיע ומקבל', תפארת הוא בחינת זכר דוגמא לאדם התחתון, ומלכות היא בחינת נקיבה דוגמא לאם הבנים שמקבלת מבעלה צרכי הבנים, ומכינה צרכיהם ומגדלתם. - ועל ידי יחוד תפארת ומלכות קיים ועומד כל העולם הזה התחתון, כדוגמת הבנים שגדלים והולכים רק על ידי יחוד האב והאם (מבאר בשפתי חן הכללי הקדמה ז, ושם הקדמה כו עמ' תפה).

ד) פרצופים שלמים: כיון שתפארת ומלכות הם דוגמא לאב ואם' שבעולם התחתון, לכן בהכרח שתפארת ומלכות הם 'פרצופים שלמים', דהיינו קומה שלימה של עשר ספירות הכולל כל קומת האדם, בספירות נהי"ם שלהם נמצא מוחין דעיבור, בספירות חג"ת נמצא מוחין דיניקה, ובספירות חב"ד נמצא מוחין גדולות (מבאר בשפתי חן הכללי הקדמה כו עמ' תפה, ושם אות ג). ובהיותם קומה שלימה

חן השבוע

מאמר התבוננות בענין הפרשה והזמן

אל תסתכל על הסוס

יעקב אבינו מקור האמת שהכתוב מעיד עליו (מ"כ ז ט) תתן אָמֶת לְיַעֲקֹב, קיבל תפקיד קשה מאוד מאמו הצדיקת רבקה אמינו, להתחפש בלבוש בגדי עשוי החמודות, וכה ליכנס אל אביו יצחק, לומר שהוא הבכור ולקבל את הברכות, כי כן קיבלה בנבואה שהברכות הללו שייכים אל יעקב ולא אל עשיו.

ומבואר בזוהר הקדוש, שהברכות הללו שייכים באמת בשורשם אל יעקב אבינו מקור הקדושה, רק שהנחש הקדמוני גזל אלו הברכות וזמה נמשך שיגיעו לעשיו הרשע, אך בזמן ההוא היה רצון ה' שיוחזר האבידה לבעליה אל יעקב אבינו מקור הקדושה [והסביר בספר שערי אורה (שער ה) שאין לחשוד חס ושלום את יצחק אבינו שהיה לו איזה טעות בזה, כי צדיק גדול כיצחק אבינו שאין השכינה נפרדת ממנו אפילו שעה אחת אי אפשר שיאהב רשע גמור כמו עשיו, אך יש כאן טוד גדול מטודות התורה, כי יצחק אבינו צפה כל העתיד לבוא וראה שבני יעקב יהיו חוטאים ומכעיסין לפני ה' יתברך ויירשו דיני גיהנום, לכן שמח שיפלו בגלות תחת ידי עשיו כי גלות מכפרת עון, ואמר 'אני אוהב מאוד כל הצרות של עשיו, כדי לגמור הדין בגלות בעולם הזה, ויירשו עולם הבא', אך רבקה אמינו היא השכינה הקדושה רצתה להמתיק הדין שלא יהיה הגלות קשה כל כך, השתדלה להעביר הברכות אל יעקב אבינו, עיין שם באורך דברים נוראים].

ולמעשה, לקח יעקב איש האמת את הבגדים ולבשו, אך תיכף הרגיש קצת רמיות, והתלונן ואמר, 'אמי יקירי, אי אפשר לי ללבוש את בגדי עשיו' אני לא רגיל בזה, אבי מכיר אותי היטב שאני איש חלק ועשיו אחי מגודל בשערות כדוב, ובנגיעה קלה על ידי או על צווארי ירגיש שאני יעקב ולא עשיו, כלשון הכתוב (בראשית כו יא יב) הֲנָן עֲשָׂו אֲחִי אִישׁ שָׂעִר וְאָנָכִי אִישׁ חָלָק, אולי 'משני אָבִי וְהִייתִי כְּעֵינָיו פִּמְתַּעֲמֶשׁ, וְהִבְאִיתִי עָלַי קָלְלָה וְלֹא בָרַכָה.

על טענה זו ענתה לו אמו: עֲלֵי קָלְלָתְךָ בְּנִי, אֵךְ שָׁמַע פְּקָלְי וְלָךְ קַח לִי, ובתרגום אונקלוס איתא שאמרה לו, שקיבלה נבואה מאת ה' שלא יגיע לו מזה שום קללה, אך בתרגום יונתן מבאר שאמרה לו דברים ברורים שמע נא בְּנִי, אִם תִּקְבַּל בְּרַכָּה יִהְיֶה שְׁלֹךְ, אֲבָל אִם תִּקְבַּל קִלְלָה יִהְיֶה שְׁלִי, ואם כן הרי ידע יעקב אבינו שהוא הולך עתה לרמאות את אביו בשביל לקבל ברכות הללו שאין דוגמתם, אבל הוא מרגיש רגש של רמאות והיפוך אמת, ואביו יבחון זאת ויביט עליו כעל רמאי וגנב חס ושלום

נקראו בשם זעיר אנפין ונוקביה (מבאר בשפתי חן הכללי הקדמה ז, עמ' קסט-קלא, ושם אות ט), ובראשי תיבות זז"ן (ראה שם הקדמה ז אות ט).

ה) נבראו חסדים: כמו שהאדם נברא בלי מוחין כן נבראו הזו"ן רק עם מוחין דקטנות (חג"ת נה"ם) והיה חסר להם המוחין גדולות (חב"ד), וכשהשי"ת נתן לישראל התורה והמצוות קיבלו כח גדול, שיוכלו על ידי עבודתם לה' להמשיך אור חדש מלמעלה, ולהשלים להזו"ן המוחין גדולות (חב"ד) שחסר להם (מבאר בשפתי חן הכללי הקדמה ז עמ' קסט בהערה ט).

ו) עבודתינו להשלים המוחין: תכלית עבודת האדם בעשיית המצוות ועסק התורה הוא להמשיך מוחין חדשים להזו"ן, להשלים להם המוחין גדולות (חב"ד) שחסר להם, ואופן ההמשכה הוא על ידי שעולין אל הספירות שלמעלה מזה חכמה ובינה [שהם בחינות 'אב ואם' כי הם הולידו והוציאו את 'תפארת ומלכות'], ומשם ממשיכין ומולידים מוחין חדשים, מוחין גדולות (חב"ד) להכניס שהם תפארת ומלכות [זעיר אנפין ונוקביה] (מבאר בשפתי חן שם אות ט).

ז) יחוד קוב"ה ושכינתיה: כל זמן שהזו"ן הם בלי מוחין גדולות (חב"ד), אי אפשר להיות 'יחוד' בזעיר אנפין ונוקביה, דוגמת ילד קטן שעדיין איננו ראו לחופה, ורק אחר שנשלמים במוחין גדולות ושלים קומתם כדמיון בן שמונה עשרה שכבר ראוי לחופה, אז אפשר לייחדם ביחודא שלימ. ולכן ככל מצוה ומצוה שאנו עושים [שבזה נשלמים הזו"ן עם מוחין גדולות (חב"ד)] נעשה יחוד גדול בין הזעיר אנפין והנוקבא. ולזה אנו אומרים קודם כל מצוה לשם יחוד קודשא בריך הוא (זעיר אנפין, תפארת) ושכינתיה (נוקביה, מלכות), כי זהו תכלית כל עבודתנו, להמשיך למעלה מוחין גדולות להזו"ן, ולייחדם ביחודא שלימ, ועל ידי יחוד זה נמשכין כל טוב ושפע קודש לעולם הזה, השפעות גשמייות ורוחניות (שפתי חן שם).

ח) סמיכת גאולה לתפלה: אנשי כנסת הגדולה התקינו שיהיו סומכין גאולה לתפלה, דהיינו שתיכף כשאומרים 'אל ישראל' יתחילו מיד תפלת שמונה עשרה, ובזוהר הקדוש (ויקהל רטז) ובספרי האר"ז ל (שע"כ ק"ש דרוש ח) גילו סוד הדבר שבזה גורמים למעלה יחוד בין 'תפארת ומלכות' (זעיר אנפין ונוקביה), כי תפלה רומז בכל מקום על מלכות שהיא עניה ודלה ומבקשת צרכיה, וגאולה רומז על יסוד שמשם באה כל הגאולות, שהוא צינור המוליך את השפע מ'תפארת' ומשפיע אותה ל'מלכות', וכסומוכין 'גאולה לתפלה' גורמים למעלה יחוד בין 'זעיר אנפין ונוקביה'.

הקדמה

ספר סידורו של שבת
(המשך הקדמת הספר)

הספר נבנה על פי תורת הסוד:

ומעתה חשף את זרוע קדשו להודיע הסוד הגדול של עריכת הספר, שכולו נכתב על דרך האמת מדברי זוהר הקדוש וכתבי האר"י הקדוש ושאר ספרי קודש של סתרי תורה, ובה טמונה סודות עמוקים 'מהו שבת' בכל פרט מעבודות השבת החל ממצות תוספות שבת עד צאת השבת, הכל על פי האמת מסודות התורה.

אך היות ורוב בני אדם אינם רגילים בתורת הסוד, ואם יתחילו ללמוד וימצאו מושגי תורת הנסתר יסגירו את הספר ולא ימשיכו ללמוד בו, בחשבם שאינו שייך להם, לכן ערך רבינו המחבר עבודה גדולה להסביר כל ענינים העמוקים של 'זהב טהור' עם לבוש של דרושים נאים ודברי מוסר המתקבלים על הלב שהם כמו 'כסף' שכל אחד מכיר ערכה, אך התיירא שמא ידמה הלומד שרק זאת הוא כוונת הספר לידע ענינים הפשוטים, לכן השאיר בכוונה איזה דיבורים מלשונות תורת הסוד שהם יהיו כמו החלונות על כוס היקר, למען ידעו כי טובא גניז בגוויה, ויכירו ערכה הרם, גם כי כמה פעמים מעומק המושג לא היה ביכלתו להלביש הענינים הגבוהים מאוד כיון שלא מצא לבוש פשוט לענין עמוק כזה.

בקשה מיוחדת ותנאי קודם הלימוד:

מעתה מבקש רבינו המחבר זלה"ה מכל לומד בספר הזה, בקשה כפולה ומכופלת, היות שהשקיע כוחות עצומות להלביש את הענינים בלבושים נאים ומהודרים בכדי שגם אתה תוכל ללמוד בו, לכן כאשר תגיע אל החלונות

הספר הוא זהב טמון בתוך הכסף:

בטרם מתחילין ליכנס בפרדס השבת ללמוד בספר הקדוש סידורו של שבת, בא המחבר הקדוש בעל באר מים חיים זלה"ה להודיע ולגלות להלומד סוד הטמון מאחורי עריכת הספר, למען ידע באיזה אופן נבנו מערכותיו, ולא יתבלבל בשעת הלימוד, כמו שרואין כמה אנשים ששואלין ותמהים על ביאורים ארוכים המובאים בספר הקדוש הזה שאין מבינים שייכותם לכאן כלל, לכן נחוץ ללמוד את השורות דלהלן כדי לידע האיך נבנה הספר.

ובונה אמריו על פסוק (משלי כה יא) תפוחי זהב פמשיית כסף דבר דבר על אפניו, במשל לאחד שיש לו כוס יקר מאוד של זהב טהור נאה ונפלא ורוצה להתפאר בו בפני רבים, אך מתיירא שמא מתוך משמוש היד יקולקל יופי מראה הזהב, גם דואג שרוב בני אדם לא יבינו יקרת הכוס כי אינם מורגלים במראה זהב לגדול יקרו, לכן ביקש מצורף כסף לעשות כיוסי על הכוס מכסף נאה ומצויר, ואז יראו כולם גדול יופיה, אך שוב דאג שהרואין יסברו שזה רק כוס של כסף שמשפרו עולה רק כמה מאות ולא יותר, ולא יבינו כלל ערכו הרם שהוא זהב טהור שמחירו עולה להרבה אלפים ורבות, לכן צוה להצורף לעשות נקבים וחלונות בתוך כיוסי הכסף, שמשם יבהיק ויתראה החוצה מראהו האמיתי של זהב טהור, ובזה יבינו שהכוס הזה אינו כוס פשוט של כסף רק יש בו פנימיות חשוב מאוד.

המשך בעמוד ג'

חן החסידות

המשך בעמוד א'

ביאור משולב

לעלות לאימא עילאה ולהמשיך משם מוחין חדשים

תוכן הענין: בכל מצוה ומצוה שעושים עולים עד 'חכמה ובינה' וממשיכים משם מוחין חדשים לתפארת ומלכות, ובכך זה אפשר לייחדם ביחודא שלים.

ונוקביה, לזה 'מוצטט לו שהוא צן עולם הבא', כי 'עולם הבא' רומז ל'אימא עילאה', כי ספירת 'בינה' הוא עולם המחשבה, ומשם בא התענוג והחמימות שמרגיש האדם בעשיית המצוות, ותענוג הזה הוא ממש 'תענוג עולם הבא', ומי שמקשר את המעשה לעולם ה'בינה', על ידי עשיית המצוה באש קודש והתלהבות, זוכה ל'עולמן תראה בחיך', שמרגיש תענוג גדול בעשיית המצוה, שזהו תענוג מעין עולם הבא.

וזה פירוש הכתוב 'ישמע יעקב אל אציו ואל אמו', שיעקב אציו עליו השלום העלה עלמו עד בחינת 'אבא ואמא' שהתאמץ בעבודתו לעשות המצוות באש קודש והתלהבות, באהבה ויראה, עד שהעלה נשמתו לספירות 'חכמה ובינה'.

וממשיך הכתוב, שבכח התאמצות הזה, זכה להמשיך משם מספירת חכמה ובינה, מוחין קדושין לבחינת 'זעיר אנפין ונוקביה' וכנוכר לעיל, וזהו 'זילך' לשון המשכה שהמשיך מוחין קדושין מספירות 'חכמה ובינה', והולך את המוחין 'פדנה ארס', רומז ל'זעיר אנפין ונוקביה', כי 'פדנה' הוא לשון 'פדות' רומז לגאולה, בחינת 'זעיר אנפין' (כנוכר לעיל). 'ארס' רומז ל'תפילה', דברים שעומדים 'רומנו' של עולם (כשי' נכנסו ו) שהוא בחינת 'נוקביה דזעיר אנפין', וכל זה כדי לגרום היחוד ב'זעיר אנפין ונוקביה' ביחודא שלים, ולהמשיך כל ברכות והשפעות לעולם הזה, ודו"ק.

בין 'זעיר אנפין ונוקביה', הוא לבחינת 'זעיר אנפין' דכמו שיש למטה 'שושבינין דחתן וכלה' שהם מכניסין את החתן והכלה תחת החופה, וכל מי שמשייע בגוף או בממון להכניס חתן וכלה תחת החופה הוא בכלל ה'שושבינין', כך גם אדם העושה מצות ה' וגורם במעשיו למטה יחוד בעולמות העליונים ב'זעיר אנפין ונוקביה' להכניסם אל היחוד העליון, נקרא 'שושבינין' של 'קוב"ה ושכינתיה' כביכול, והטעם שעל ידו נספצל היסוד.

וזה פירוש 'כל הסומך גאולה לתפילה', רומז ליחוד 'זעיר אנפין ונוקביה', היינו אדם גורם על ידי מעשיו יחוד עליון שזה נקרא 'סמיכת גאולה לתפלה', ועל זה מנבא רבינו: על ידי מה באיזה כח הצליח לגרום היחוד למעלה? ומשיב: דאין זה אלא מחמת שממשיך מוחין קדושין מ'אימא עילאה' שהוא ספירת 'בינה', לבחינת 'זעיר אנפין ונוקביה' וכנוכר לעיל, והכמינו ז"ל מסיימים להביע שכר הגדול שמגיע לו בשביל זה, ואמרו: שכיון שהתאמץ בעבודתו לעלות למעלה עד ספירת 'בינה', כדי להמשיך משם מוחין לזעיר אנפין

וישמע יעקב אל אציו ואל אמו וילך פדנה ארס (כמ, ז). נראה לי דאימא צמרא (נכנסו ט) 'כל הסומך גאולה לתפילה מוצטט לו שהוא צן עולם הבא', כי העיקר העצמות של האדם בכל מה שעושה בתורה ובתפלה ובכל מצוה ומצוה, בכלם הכוונה הפנימית שבהם הוא להעלות עלמו למעלה למקום ספירות 'חכמה ובינה' הנקראים 'אבא ואמא', ולהמשיך משם מוחין קדושין לבחינת 'זעיר אנפין ונוקביה' שנבראו מתחילה חסרים בלי המוחין (בי"ד), ותכלית עבודתנו בתורה ומצוות להשלים להם המוחין החסרים להם.

ועל ידי זה נתחברו שניהם יחד כי כל זמן שאין להם מוחין דגדלות, הרי הם כדוגמת ילד שאינו ראוי לחופה ונישואין, ואחר שנמשך להם מוחין חדשים, ונגדלו כל צרכם נעשו כדוגמת 'בן שמונה עשרה שנה' והם ראויים ליחוד, להתחבר יחד ביחודא שלים.

והארם העובד ה', העושה את מעשה המצוה בעולם הזה, שבזה גרם למעלה המשכת המוחין ויחוד

ככוונה רצויה שיביא אותך לידי מעשה. ב) תקבע בו שיעור בכל שבת ושבת, אפילו אחר שכבר סיימת את הספר. ומבטיח הבטחה נפלאה: אם תעשה כן תזכה לשמירה מעולה כל ימי השבוע מיצר הרע הקשה, ותנצל מכל השונאים ומכל צרה וצוקה, ותזכה לצאת מעמק הבכה, ותתברך בברכות מרובות מן השמים.

שמתנוצץ מהם זהב טהור ותתקשה בהבנתם, נא ונא אל תסגיר את הספר, תדע שהם זהב טהור, שם מונח האוצר הטוב, ואל תרוץ מהסדר קודם שלחן עורך, רק תתאמץ ללמוד הלאה, והלימוד יביא לך ברכה, וסוף כל סוף תזכה להבין הכל ולהגיע אל תכלית הספר ליכנס לתוך נועם זיוו השבת קודש. אך יש לדעת שיש עוד שני תנאים להגיע אל תכלית הספר: א) לימודך יהיה

ביאור משולב

תוכן הענין: א) אופן עריכת הספר להטמין הזהב בתוך כסף. ב) לא להפסיק הלימוד בשפוגש ענין קשה. ג) תנאי הלימוד.

שהמחבר הקדוש נותן מנחה ומתנה לכלל ישראל לידע איך להתנהג ביום השבת, להתנהג בסידורו של שבת כדרישה וחקירה כמבואר בחיבור הלך, וכאשר ידע מה לעשות ירוץ אל המערכה לקיים כל מה שלמד ודרש וחקר בספר הזה, ואז יהיה לכם נכון ובטוח בה' שיעמוד להם זכות השבת כגודל אורו שיופיע עליהם, ותתענג כדשן נפשם להניח בנשמתם ובביתם ברכה, ואז יזכה שגם בימי החול יהיה להם השבת למגן וצנה מיצרם הקשה, לשמרם שמירה מעולה מקשת דרוכה נגד נשמתם, וגם משונאיהם העומדים עליהם ועל גופם יצילם מכל צרה וצוקה, ויזכו לצאת מעמק הבכה הנצל מכל מיני צער ונזק.

ולחיות כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה, על כן כל ההוגה בחיבור הזה יהיה כוונתו רצויה ללמוד על מנת לעשות ולקיים, שלא ילמוד לשם 'ידיעה' וכדומה, רק ככוונה שלימה שיוכל לשמור ולעשות את השבת כראוי, ותיכף כשיכיר ויתודע מה שיש לו לעשות, יעשו בשלימות, וה' ישלח עזרו מקודש להספיק על ידו ולהחזיק בהו וחילו להוציא רצונו הטוב מכה אל הפועל, וגם יזכה שפועל ידיו ירצה ויתקבל אצל השם יתברך, והבא למהר על ידי שלומד ככוונה לידע מה לעשות מסייעין לו שיזכה לגמור רצונו לשמור ולעשות את השבת כהלכתה.

ועתה פונה רבינו המחבר זלה"ה לאנשי שלומי ומיודעי תושבי עיר טשערנאוויץ ושאר עירות שהרביץ תורה ויראה בישראל, אשר פעם בפעם האוינו לאמרי פי, ולעצתי יחלו וכבר התחילו לעשות כדבריו וכעצתו, הנה המצוה עליהם שגם מזה אל יניחו ידם גם הם מצוים שלא להניח את הספר, ואל יברילו מלימוד הזה באמרום שכבר שמעו הדברים מפי קדשו, רק בכל שבת כשבתו יקבעו ללמוד לימוד אחד בחיבור הזה, ובזכות זה יזכו על מי מנוחות ינחלו, ואת שמו הגדול יתברך שמו יגדילו, ואלו הדיבורים נאמרו לכל אחד מישראל, שלא יאמרו שכבר למדו או שמעו מה שמבואר בספר הזה, ואין צורך לו עוד, רק כל אחד יספק וילמוד בספר הזה, ויזכה לברכות חיים של הצדיק הקדוש הזה.

היקר של זהב בלשון ספירות עולמות, יחודים ושמות הקדושים אשר דברו בהם חכמי המדע, וסדרי כמרומים השי"ת הוא העדות שלי שגם בזה לא נעשה כדי להשביע עין ההסתכלות ביופי שבו בנוכר למעלה בהמשל ואין המשל דומה לנמשל, כי שם היה רצון בעל הגביע להתפאר ביקרת גביע הזהב שלו, אבל כאן לא היה רצון המחבר הקדוש להראות גודל בקיאתו והבנתו בתורת הנסתר, ולא בא להשביע עין הלומד בעומק פנימיות התורה רק נעשה על פי ההכרח אשר לא יגונה, שלא היה לו ברירה, כיון שאי אפשר לבאר הכל בדיבורים פשוטים, כי במקום אשר הופיע עלי יד ה' למצוא אופן איך להלביש ולכסות הדברים במכסה אור השכל, עשיתי זאת, בכדי שירויץ הקורא בו ולא יקוץ בתוכחתי עבור הלשון שאינו מורגל בו, ובכל האפשר הקרבתו הדברים לדעת השומע, וזאת על פי הכרח גדול מאוד שלא מצא לבוש להלביש את הדברים כתבתי בלשון למודים לשונות של ספרי קבלה שלמדתי בספרי המדע.

על כן מבקש המחבר הקדוש מכל הלומד בספרו, ארשת שפתי יליצו לפני פחותי ערך כמוני ברוב ענותנותו כולל עצמו עם הפחותי ערך, וגם מציע בקשתו לפני כל אלו שאינם פחותי ערך ההוגים בו, שבאמצע בלימוד כשיגיעו למקום שאין הלשון מורגל בפיהם, עם כל זה לא ימאסו מללמוד בכל הספר הכתוב לחיים [ממליץ כאן שמו הקדוש 'חיים' שהספר נכתב על ידו, וגם בפשטות הכוונה שהספר מורה הדרך להגיע אל חיים אמיתיים וחיים נצחיים], ובקשתו שגם כאשר פוגעים בענינים מוקשים לא יפסיקו את הלימוד כי בעזרת השם יתברך כל הדברים הכתובים בו למחזיקים הוא עין חיים, וכל הדברים שבספר הזה הם עצה והשכלה להעומדים על משמרתם במלחמה נגד היצר הרע והם מטים אונם לשמוע ולשתות כצמא דברי תוכחה, זאת עצתי אשר הופיע עליהם, כל השומע לעצתי הנה זאת המנוחה על ידי דברי הספר הזה ימצא מנוחה מהמלחמה הקשה עם היצר הרע [אז הכוונה שזאת הספר הוא אמיתית יום השבת הנקרא 'יום המנוחה', ואולי יש לגרוס 'המנוחה' והכוונה

ודברי החיבור הלז הוא מסודר ונבנה על דרך הכתוב (משלי כה יא) תפוחי זהב כמשפיות קָסָף כו' דָּבָר דָּבָר על אָפְיוֹ, שלמה המלך מסביר חשיבות דיבורים הנאמרים בסדר נכון ואופן הראוי, שהוא כמו תכשיט יקר 'תפוח של זהב' שיש עליו כיסוי של כסף, והכוונה, דהנה תיבת 'במשכיות' סובל שני פירושים, בדרך משל, לאחד שיש לו כלי זהב משוכה, ומסתירה בכלי של כסף הפחותה ממנה כדי לחוס עליה שלא התקלקל מיופיה על ידי משמוש בני אדם, אך רצונו גם כן להראות יקר הכלי המפוארה שיהא נראה קצת לעין הרואה כדי שיוכל להתהלל בתפארתה, על כן הוא עושה נקבים בכלי החיצוני של כסף, הסוככה סביב בכל צדדיו צפון וימין [אולי כוונתו לרמז על המשל הוא 'עשירות' והנמשל שהוא 'חכמת התורה', כי 'צפון' הוא צד שמאל שמשם בא הזהב, ואמרו חכמינו ז"ל 'הרוצה להעשיר יצפין', 'ימין' הוא צד דרום שאמרו חכמינו ז"ל 'הרוצה להחכים ידרים']. ועל ידי דרך הנקבים שם יבימו ארחות טמוני.

והכלי החיצונה הזאת הנה היא נקראת 'משכיות' על שתי לשונות, א) לשון 'סכך' והגנה על הפנימיות, ב) לשון 'מכירה' והכמה, על דרך שאמרו חכמינו ז"ל (מכילה יח) על שרה אמינו שנקראת גם בשם 'סכה' על שסכה ברוח הקודש, ואמרו שם בגמרא דבר אחר שנקראת 'יסכה' לפי שהכל סוכין ביפיה, וכאן הכוונה שהכל סוכין ביפיה של כלי פנימית דרך הנקבים שבכלי חיצונה.

והנה בדרך זה הם דברי החיבור הזה, כי הגם שבעזרת האל יתברך ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים, הלא זכיתי לכתוב הספר בתכלית נפלא ועמקות גדול, וכל דברי אלה אינם סתם דברי כבושים וביאורים נאים, אלא כולם לקוחים ונאמרים מדברי חכמי האמת והמדע, אף על פי כן ברוב החיבור הנה כל דברי קבלה וסודות התורה שהם כמו תפוחי זהב היקר והנחמד, מכוסה בדברי פשטות של דברי מוסר על עסקי ועניני התנהגות העולם כמו גביע הכסף, ורק בקצת מקומות נתגלה החיבור באמירה נעימה כתיבה יחיבה כמו גביע

ולא יקבל הברכות, לכן הוצרך לקבל הבטחה בטוחה וחזקה מאמו, ואז לא נשאר לו עוד עצה איך למלט עצמו מהשליחות.

והנה כפי הכלל בידינו שכל תיבה בתורה שייך בכל אדם ובכל מקום ובכל זמן, הלומד את הפסוק הזה אוילי יִשְׁנֵי אָבִי וְהִיִּיתִי בְּעֵינָיו פְּמַתְעַמֵּת עִם קֶצֶת הַתְּבוּנוֹת, פחד ואימה תאחזנו, הרי אני עמל ביותר להיות ערליכער איד, אני משקיע כוחות בעבודת התפלה, אני משקיע כוחות בלימוד התורה, אני משקיע כוחות להיות חסיד'שער יונגערמאן, לברוח מצ'ט שיערי היתר כדי שלא להגיע אל שער אחד של איסור.

ואכן זהו הדרך הנכון והאמיתי, כי הזוכה לשאוב אורים של חצרות הצדיקים וללכת בדרכם הקודש, יודע דברים ברורים ברמז הכתוב (דברים כב יב) גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עֵשֶׂה לָךְ גְּדִלוֹת, שהאדם צריך לתבוע מעצמו 'גדלות' לעלות מדרגה אחר מדרגה, ולא להסתפק במועט בעבודת ה', גם אמרו (תהלים קמח יב) לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאֱדָם גְּבוּרָתוֹ שֶׁצְרִיכִין להודיע לכל אדם את גבורות כוחותיו עד כמה שיכול להגיע בעבודתו יותר ממלאך אלקים [ידוע שבילדותו של הגה"ק רבי שמעון סופר זלה"ה כתב פעם עובדות מרובו של אביו הגה"ק רבי נתן אדלער זלה"ה, ובתוך דבריו כתב בהפלגה שהיה ממש כמלאך אלקים, וכשראה זאת אביו הגדול מרן בעל חתם סופר זלה"ה, ענה לו בלהב אש קודש ניקס אמת כי מלאך ושרף עדיין לא הגיע למדרגת קדשו של מורי ורבי]. וכן מבואר בספר ייטב לב (פ' וישב עה"פ והנה קמה אלוהים) שבזמן הזה נצרך ביותר להשתמש במדת הגאווה לקיים (דברי הימים ב' יז ו) וַיִּקְבֶּה לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה', וזהו שאמרו חכמינו ז"ל (סוטה מט): בעקבתא דמשיחא חוצפא יסג, היינו זה לעומת זה חוצפא דקדושה נגד חוצפא דסטרא אחרא, ומבאר הפסוק (איוב ח ז) הֲהִיָּה רֵאשִׁיתָ מִצְעָר בְּרֵאשִׁית הַיָּמִים וּשְׁנַיִם דְּמוֹנוֹת הִיָּה חֹשׁב מִדַּת עֲנוּהַ, הלא מצער הוא, אבל וְאַחֲרֵיהֶּ הֵינִי בְּאִחֲרֵית הַיָּמִים בְּדוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים, וְשָׁנָה מֵאֵד כֹּל מֵה שִׁתְּגַדֵּל הָאָדָם וַיִּגְבֶּה לִבּוֹ בְּדַרְכֵי ה' נגד המלעיגים חשוב מאד (ועיי' בתולדות יעקב יוסף פ' עקב אוד ת על מצות והלכת בדרכיו).

איש כזה המקיים מצוות 'מיט א ברייטיקייט און א געשמאק', ומחפש תמיד איך לפלס נתיבותיו על פי הוראות רבותינו הקדושים תלמידי הבעל שם טוב זלה"ה למקיים מעלין בקודש בכל ענין וענין, להיות עם ספרי חסידות ולהסתכל על העולם מיט א חסידיש'ע בליק מיט א העכערע אמונה ועם פנימיות התורה ועם הלבוש החסידי ביותר, דרכו של היצר הרע להכניס בקרב אותו האדם חיצונית עצבות לחשוב מחשבה אוילי יִשְׁנֵי אָבִי שְׁבַשְׂמִים אוילי יִשְׁמַשׁ הַשִּׁי"ת את התורה והחסידות שלי, ויאמר לי בחור'ל, יונגערמאנטשיק, בארואיג דיך! עדיין לא הגעת לזה, ואין לך להתגאות ללכת בדרכי החסידות יותר משאר המון העם, עדיין לא הגעת לבחינת טובו קְבִירו (הפנימיות כמו החיצונית), ואז וְהִיִּיתִי בְּעֵינָיו פְּמַתְעַמֵּת וְהַבְּאִתִּי עָלַי קְלָה וְלֹא בְּרָכָה חֵס וְשֹׁלֵם.

מחשבה הזאת נוקבת את לבם של עובדי ה', וגם גורם בקצת אנשים להמנע מלעלות אל סולם העולה דרך ה', וזה דרכו של היצר הרע שדייקא בזמן שהאדם יש לו 'גוטע מינוט' ורוצה ללבוש עצמו בלבוש גאות להתקרב אל ה' להתעלות בתורה ועבודה, דייקא אז מפיל עליו מחשבה כזו בחזקת היד שיאמר לעצמו מי אתה לילך בגדולות ונפלאות, האם כבר תיקנת את החטאים שלך, האם כבר מילאת כרסך בש"ס ופוסקים, האם כבר הגעת אל בחינת ולכי חלל בקרבך, וזה הוא המונע הגדול לכל דבר טוב, כי מי יאמר זכיתי לבי.

לזה באה התורה הקדושה ללמדינו, שכבר היו לעולמים מחשבות כאלו, יעקב אבינו כבר טען למה לי לילך אל אבי לעשות פעולות לקבל הברכות, אוילי יִשְׁמַשׁ אָבִי את פנימיות מעשי ויראה שאיני צדיק, ועל זה קיבל תשובה נוראה מרבקה אמינו, הוראה גמורה לכל איש ישראל בכל הדורות, עָלַי קְלָתָהּ בְּנֵי אֵל תִּדְאָג עַל זֶה כֻּלָּל, אַךְ שְׁמַע בְּקוֹלִי וְיָרָה קַח לִי תַקִּיִּים הַמְצוּה מִבְּלִי שׁוֹם דֹּאגָה מִחֶלֶק הָרַע שְׁבָךְ, ומבאר הרה"ק מראשפיץ זלה"ה (ורע קודש כא), שהפסוק הזה בא להורות שצריכין לקיים המצות ולעסוק בתורה אפילו שלא לשמה, כי התורה והמצוות הם המטעמים כביכול לאביך שבשמים, וכאשר האדם מוכן להביא מטעמים להש"ת אז אפילו יש בו חשש של 'שלא לשמה' או שלא שב עדיין וכו', ומרגיש שלבו מלא ערמימיות והוא רחוק מאוד מהאמת, ואם ימשמש אבינו שבשמים ויסתכל בקרבו אז לא יהיה טוב חס ושולם, עם כל זה אמרה התורה 'לא כן', אתה תמשיך בדרכך למעלה למעלה ולא תשגיח על כל הרע.

ומסופר שהרה"ק בעל התניא זלה"ה בהיותו במעזריטש בצל קדשו של רבו המגיד הגדול זלה"ה למד אז בחברותא עם בנו יחידו של המגיד הרה"ק רבי אברהם המלאך זלה"ה, ופעם אחת אחר תקופה ארוכה נסע בעל התניא לביתו, ליוה אותו המלאך אל העגלה, וכאשר כבר התחיל לנסוע צעק אחריו פֶּאָהַר פֶּאָהַר, קוֹק נִישׁט אויף די פֶּעֶרֶד... ומאלו הדיבורים לקח מרן התניא הוראה יסודית, שהאדם צריך ליסע הלאה ולא להסתכל כלל על הגוף שהוא כמו הסוס המונעו מלעלות, וכמו שמצינו בלימוד התורה שהקב"ה שמח בפלפולי דאורייתא אפילו לא השיג עדיין את דרך האמת (עיי' בני יששכר לחנוכה מאמר ג אות יא), ואדרבה, הש"ת רוצה שתקח 'בגדי עשו החמודות' הם חמדי העולם הזה ולהכניסם בתוך התורה והמצות לעשותם בחמדה ובתאוה, דייקא מיט א גשמייות דיגע געשמאק וישמח ה' בזה, כי זה הדרך להתחיל בעבודת ה', ובהמשך הזמן כבר תזכה להשליך את הרע ולבחור רק בטוב.

ועל זה אמר הרה"ק ר' שלמה'קע זעווהילער זלה"ה, על הפסוק (אסתר ה ד ח) יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמֵן הַיּוֹם, שבעת שמתחיל ליכנס ולבוא לעבודת ה', יבוא ליחד עם המן זה היצר הרע שמסייע לו בחשבונית של שלא לשמה והנאה עצמית וכדומה, וּמִחֶר אַעֲשֶׂה פְּדֻבֵי הַמֶּלֶךְ כאשר יכנס לתוך המצוה אזי המאור שבה יחזירו למוטב, ולמחר (יש מחר לאחר זמן) כבר יעשה המצוה

'פְּדֻבֵי הַמֶּלֶךְ' בלתי לה' לבדו, כי נשמתו תדבק בשורש המצוה וכל הרע יפול מעצמה.

ומה נכון לראות דברות קודש מלהבות אש שכתב הרה"ק רבי יעקב עמדין זלה"ה בהקדמת הסידור, מרגלא בפומי שהחסרון הגדול ביותר שיש בדור הזה הוא שחסרה מדת הגאווה בעונותינו הרבים, ולעומת זה יש 'ענוה פסולה' די והותר, כי כל תכלית האדם הוא 'לדבקה בו' וללכת בדרכי ה', וגם בזה המדה צריך להדמות לעליון, וכמו שכתוב על הש"ת (תהלים צג א) ה' מִלְךְ גְּאוֹת לְבָשׁ כֵּן נִצְרָךְ גַּם לָאָדָם הַתְּלַבֵּשׁ כְּמִדַּת הַגִּיאוֹת, ומסיים, שכל הסיבה שבני אדם נופלים במצודת היצר הרע הכל משום שהוא שוכח יחוסי הנפלא שהוא בן מלך, ומרגיש עצמו כאיכר פשוט עובד אדמה, ולכן מתנהג כאיש פשוט.

וכזה כתב הרה"ק מקאמאראנא זלה"ה (נתיב מצותיך, נתיב אמונה שביל ג) על הפסוק הנזכר, ה' מִלְךְ אִם תִּרְצֶה לְהַמְלִיךְ עָלֶיךָ אֶת הַשִּׁי"ת, אז גְּאוֹת לְבָשׁ תִּלְבּוֹשׁ עֲצֻמְךָ בִּלְבוּשׁ שֵׁל גִּיאוֹת, ותאמר לעצמך 'הרי אני בן מלך', ולי נאה לעבוד את ה' במוחין גדולות ובמצב גדול.

וזכור נזכור את התפלה המתוקה שחיבר מרן החיד"א זלה"ה, שמתוודים בה וְלֹא נִהְיֶנוּ בְּטַכְסִיסֵי מְלִמֵּיד חֶכֶם, ולא נסמך קודם התפלה שזה נאמר רק למי שכבר סיים ש"ס... כי כל איש יהודי נקרא בשם 'תלמיד חכם', ואם תאמר שאין אתה מרגיש זאת, החסרון הוא בעצמך שאינך מכיר ערכך הגדול והנפלא שאתה 'בן מלך', וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות נג) אפילו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון.

ואייתא בספרים, שארון הקודש שהיתה במשכן היתה של ג' תיבות, חיצוניות של זהב, אמצעית של עץ, פנימיות של זהב, להורות על נשמת האדם שבוחיצוניות הרי הוא זהב טהור, לומד ומתפלל, מניח תפילין ומתנהג ווי א גאלדענער איד, אבל תחתיתו תעמוד הבהרת שבפנימיותו יש הרגשים של פניות כעץ פשוט בלי כוונת טהורות וכלי טהרה כראוי וכלי שום חשיבות וכו', ואמרה התורה ידוע תדע שבפנימי פנימיות אתה של זהב טהור, ועליך רק להמשיך להתנהג באופן של זהב טהור, אל תסתכל על העץ ואל תסתכל על הסוס.

ההוראה הנוראה הזוה של עָלַי קְלָתָהּ בְּנֵי, אַךְ שְׁמַע בְּקוֹלִי וְיָרָה קַח לִי, קיבל יעקב אבינו הוראה לדורות בלילה הזה שהיתה ליל פסח כידוע, ומתאים למנהגו של הרה"ק בעל עטרת צבי מזידיטשוב זלה"ה שבלייל פסח קודם הסדר אמר שהוא מוחל לעצמו את כל עונותיו, והרי הוא כצדיק גמור (יגל יעקב פ' בא, עמ' סו ד"ה המול), ומה נפלא מה שכתב הריעב"ץ (סידור עמדין שם), מה לנו יותר ראייה מזה שבלייל פסח באים המלאכים לתוך ביתו של אדם ושמתים בכל הגה היוצא מפיו.

ולכן מה מאוד חשוב וראוי לכל איש ואיש להתחזק בענין זה, לעשות לעצמו לבוש נאה של גיאות דקדושה, להתקרב אל ה' במחשבה דיבור ומעשה, ולא ביט לאחוריו כלל, רק ימשיך לעלות למעלה למעלה, ואז יצליח בס"ד.

יוצא לאור ע"י
מכון שפתי חן
לקבל, לנר, להעיר על הגיליון וכן לקבל הגיליון על הפאסט נא להתקשר עם המכון
646-838-1822
gilyonsc@gmail.com

ברצונך לקבל הגיליון בכל שבוע, ואין לך אפשרויות לקבל על אימעייל, סדרנו בס"ד שיוכלו לקבל גם על הפאסט. נא להתקשר עם המערכת
646.838.1822

זכות פרנס הגליון – והפצת הגליון
נתנדב לע"נ מוה"ר ישראל רוב כ"ר נפתלי הירץ מענדלאוויטש ז"ל
נפטר יום א' כסלו שנת תשס"ח לפ"ק
ולע"נ זוגתו האשה החשובה מרת מליא צירל בת ר' יהושע ע"ה
נפטרה יום א' תשרי שנת תשס"ז לפ"ק

הכנה דרבה לקיום מצוות טר חנוכה

ימים המאזורים של חנוכה מתקרבים ובאים

אם אתה רוצה
להרגיש טעם המתוק
לידע "מהו חנוכה"?

כדאי להתחיל עתה לעשות
הכנה דרבה, על ידי
הלימוד בספר הנפלא

שפתי חן
לחנוכה
הנרפס מחדש

ושם תמצא מבורר בטוב טעם ודעת
טעמי המצוה עפ"י משנתם של רבותינו
הקדושים תלמידי הבעש"ט זלה"ה ז"ע,
וביאורים מתוקים על כל פרט וכל חלק
מהמצוה החביבה הלזה,
גם כוונת הברכות, בצירוף כמה נוסחאות
לשם יחוד, והוספנו כל סדר הזמירות כפי
המנהגים של רוב צדיקי הדורות.

להשיג בכל חניות הספרים

מכירה הראשית: שארף 718-812-5120 באר"י: הפצה וועג 053-315-6312

נ"ב: המחיר הנמוך של \$100 לכל הסעט, ממשיך רק עד חנוכה בס"ד.